

SLOVENSKI NAROD.

Izbaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemana za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemana za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“.

Opisništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Dežman sovražnik mladine.

Lastnost vseh spridenih ljudij je, da mladine ne ljubijo. Tako tudi naš renegat Dežman v svojem organu „Laib. Tagblattu“ uže mnogo let sem vsako leto po kake štirikrat redno, včasih pa še izredno, oblaja našo učeo se mladino ali pa profesorje, ki jo uče, zlasti če so ti poslednji domačini. To Dežmanovo sovrašstvo do mladine se vselej redno pokaže pri sklepu šolskega leta, torej tudi te dneve nij izostati moglo, temuč v listu od srede 16. julija prinaša organ za renegate članček z naslovom: „demonstrativer beginn der schulferien“, v katerem denuncira dijake, da so po noči razsajali okolo Dežmanove hiše v Blatnej vasi, ter dolži, da je vsega tega kriv — „Slovenski Narod“!

Da, ta „Slovenski Narod“! Vsega je on kriv. Če kak hlapec Dežmanu v obraz pové, kdo je in kaj je, brž piše Dežman v svoj „Tagblatt“, da je tega „Slovenski Narod“ kriv; če je kje kak kmetski fant neotesan, ali če se zgodi kak pretep, brž stoji v „Tagblattu“, da je „Slovenski Narod“ tega kriv; zdaj je zopet „Slovenski Narod“ kriv, ko je morda Dežman po noči v sanjah kak vrišč slišal, pa je pri svojej slabej vesti bal se, da mu gredó študentje proklete grablje pet. Ker se je ta manija začela, pričakujemo, da bo v „Tagblattu“ stalo, da je „Slov. Narod“ kriv, ako pojde 28. in 29. t. m. dež, ali če ta dan Dežman pokaže, kakor je uže enkrat, učenjakom še kakov star podplat od starega izanskega škarpa za staro ostalino iz bronsove dobe, in „Slov. Narod“ bo celo kriv, če dobode Dežmanova kuharica — kurja očesa.

Pa da se vrnemo k stvari. Mi ne odobrujemo nobenih ponočnih demonstracij, torej

tudi dijaških ne. Mi smo vselej priporočali in priporočamo mladini, naj poleg male naše domače literature goji tudi vse druge, pridno čitaje velike umotvore njih, najprej pa nemške, ki so jej mej tujimi najpristopnejši. Mi nijsmo mlad ne nikoli hujskali, naj se nemškega jezika ne uči, nikoli je ne še pozivali, naj na ulico stopi in demonstrira. Mi bi bili ceò za strogejšo disciplino vneti, nego je zdanja. Ali glasno moramo povedati, da se nam gajusi taka dežmanska tartiferija, ki vsake kvatre zatúli nad mladino, če le kaj najmanjšega nereda čuje, ali si ga, kakor „Tagbl.“, včasih kar izmisli! Kateri mož, ki je sam enkrat bil mlad, bode od mladih 18 do 20 let starih fantov terjal, da bodo vedno in zmirom s stoično hladnoto kakor blazirani starci resni in modri koracáli po svetu. Odkar svet stoji, je bila mladina včasih razposajena. Naj se jej da dober nauk, naj se jo svari, a dober človek ne hujska in ne vpije na njo za vsako malost, kakor da bi se uže svet podiral. To delajo le Dežman in njegovi nemškutarski tovariši.

Pa zakaj delajo tako? To je pač jasno: za to, ker vidijo, da je mladina skoro sploh narodna, in da bode rod Dežmanovcev počasi izumrl. Ker naša mladina ne mara hoditi po potih narodnih izdajnikov in ščitonoscev tujstva — zato jo sovražijo, zato jo denuncirajo.

Slovansk boj v Istri.

Iz Pulja (Pole) 15. julija. [Izv. dop.]

Povsod avstrijski Sloven otresava s sebe gospodstvo tujčevo! Povsod se avstrijski Sloven postavlja na svoje narodne noge, nehče voliti pri volitvah tujca, niti ne potujčenca, temuč želi domačina, brata, Slovena. Povsod

se glasi: proč z renegatstvom ali izdajništvom narodnega jezika in naše narodne šege, proč z „irredentariji“ pri nas laškimi, ki v Italijo škilijo, pri vas kranjskih, štajerskih in koroških Slovencih proč z nemškimi „irredentariji“, katerih nemškutarsko in nemškovalno delo po Slovenskem koncem le na to meri, da bi našo lepo domovino germanizatorno pripravili za nekdanjo izdajo in izročitev na prusko Nemčijo.

In tako nijste le v Ljubljani vrgli nemških „irredentarijev“, tudi mi tu Slovani v Istri jih mečemo uže, a vrgli bomo gotovo svoje laške sorte nemškutarjev ali italijanske „irredentarije“.

Denes so imele dokončane biti volitve III. razreda za tukajšnje županijo. Če „irredentarijem“ uže prva dva dni nij ravno posebno dobro šlo, smem reči, da jih je denes povsem sreča, prostovoljna in kupljena, na cedihi pustila. Kupljeni glasovi Vodujanskih italijanašev so bili kmalu prešteti, in potem se vendar narodnim volilcem nij moglo dalje braniti, da obsujejo volilni odbor in potopé zadnji up stare tukajšnje laške garde.

Videli so pristaši njeni, da izmanjkuje plavih listov, da cele trume narodnjakov nesejo v krvi zapisana imena svojih mašcevalcev. Kaj storiti, hitro si pomagajo po starej svojej šegi, če ima tudi samo par dni veljati: v sobani in po stopnicah začnejo mešati in prepirati se z nasprotno stranko, katero so celi dopoldan znali odganjati in jeziti. Ker pa razburjeno ljudstvo odstopiti nij hotelo, pomnoži se njih garda in dela očitno nered, volilni odbor, pravijo, je bil primoran volitev prenehati, g. župan je neki kar odšel. Volilce pa so javne oblasti iz mestne hiše pognale, da se je vse gnetilo po stopnicah. Po dolgem

Listek.

Slavisches

aus dem östlichen Pusterthale (Drau und Iselgebiet) in Tirol.

(Von dr. J. L. Mitterrutzer.)

Pod tem naslovom ima letošnji program briksenskega gimnazija prav zanimivo razpravo. Veleučeni g. pisatelj ob enem gimnazijalni ravnatelj, Slovencem znan kot sestavljatelj Knoblarjevega životopisa, je slaven poznavatelj afrikanskih jezikov, pa tudi slovenski jezik mu je dobro znan, kar pričuje ta lepa razprava. V njej pretresuje najpoprej v kratkih črticah zgodovino Slovanov, potem čas njihovega naseljevanja na Tirolskem, v tretjem razdelku njihovo razširjevanje po Tirolskem, preobrnjenje h krščanstvu, germaniziranje dravske in iselske doline, in slednjič govori o sledovih nekdanjega naseljevanja Slovanov po Tirolskem.

Razpravi je pridejan popis slovenskih topičnih in osebnih imen, katera razjasnuje po Miklošičevih, Trstenjakovih, Biedermanovih in drugih spisih. Ta spis zaslužuje, da ga kdo naših domačih pisateljev prevede na slovensko, Matičin Letopis pa bi bil najprikladnejši organ za objavljenje te zanimive razprave.

Slovenskim gimnazijskim učiteljem pa naj bi bila ta razprava izgled in opomin, da bi tudi oni za gimnazijske programe spisavali članke iz domačega gradiva, katerega je obilo neobdelanega posebno gledé slovenske stareje zgodovine. D.—n.

Listi iz tujine.

V Milanu 10. julija 1879.

I.

Končan je boj! Slavna je zmaga! Veseliti se je mora vsako pošteno slovensko srce po celej domovini, veseli se je ves širni slovanski svet, veseli se je pa še bolj, kdor biva

daleč, daleč od prelube domovine. Mishti si pač moreš, kaj je domovina ónema, ki jo je ljubil in jo še vedno ljubi iskreno, a daleč proč od nje biva v tujini, kjer ne čuje več milih glasov domačije, kjer je tujec povsod. Denes, predragi prijatelj! kipi mi od veselja srce, denes izvedel sem zadnjo veselo novico o poslednjem slavnej zmagi hrabrih sinov slovenskih na Adriji, denes poprimem radostno za pero, da Ti javim, česar je polno srce. Deset mesecev bode uže minulo, kar sem Vas zapustil, predragi dom in dragi moji, deset mesecev sledil sem paznim očesom razvoj stvarij v domovini, goječ nado boljše osode zatiranej Sloveniji, a iskreno moram reči, iznenadila me je prevesela vest o slavnej zmagi. Da bodo naši vrli možaki v kmetskih občinah, kakor vedno, rešili čast slovenskega imena, bilo je pričakovati. A storili so še mnogo več, nego je smel pričakovati najiskrenejši domoljub. Gromovita slava! naj vam doni iz daljne Lom-

čakanji, rekli so, došel je g. okrajni glavar, in mej tem, ko je kakih 400 kmetskih in mnogo drugih volilcev mirno čakalo, da se nadaljuje oddajanje glasov, stopi c. k. politični komisar pred volilce, ter naznani v lepejši laščini, da je volitev končana in odložena na drugi čas, kateri se bode volilec po njih oblastnijah pozneje naznanil! Nij nam ostalo družega, kakor raziti se. Da mnogim kmetom, ki so od daleč sem došli, to in še mnogo družega nij bilo po volji, to si znate misliti, povedali so gospodom, če ravno le pod okni, kaj oni mislijo, kaj je prav, kaj nij prav, in reči moram, kar sem slišal pri tej priložnosti od prosto oblečenih Istrijancev, to mi ne bode tako hitro izginilo iz spomina. Da laškej stranki to „odloženje“ — drugače bi rad rekel — ne bo dosti koristilo, zato, so dejali kmetje, hočejo uže poskrbeti. „Kjer so izgubljeni 3 dnevi, sem slišal splošno, naj bodo še drugi, doseči pa hočemo in doživeti dan, da na podlagi postave odvržemo laško mōro, ki tlači naš narod in celo državo.“ Da držé možje besedo, nij dvomiti, in s tem se reši vprašanje v narodnem smislu, toliko bolj, ker tretji razred (z 10 odborniki) določuje obraz prihodnje županije, ker je uže 10 odbornikov 1. razreda po uvrstenji c. k. uradnikov avstrijsko-narodne zmage gotov. Kolikor sem jih videl, je bila to prva velika moralična zmaga tukajšnjih in kmetskih narodnjakov, plahi laški „bravo“ „irredentarjev“, ki so za voglih dolge obraze kazali, je bila najlepša ilustracija propadlih zmagovalcev.

Hrvatje o naših volitvah.

„Obzor“ piše o naših volitvah: „Rodoljubi u Dalmaciji, Istri i Kranjskoj zadobili su g. 1860, ustav uz vrlo nepravedan izborni red.“

„Prvi put ovih izbora uslišana je njihova molitva i želja: gospodine, nepomaži meni, ali samo ni Turčinu nepomaži. Prvi put su vlada i njezini organi uztegli svoje ruke od izborne borbe, te rezultat izbora dokazuje jasno, da od Lovčena do blizu Alpa živi sviestno i odvažno živalj hrvatski i slovenski, koji svoje narodno biće želi čuvati i braniti od tuđinske poplave.“

„Neima dosta pohvale i hvale revnosti, vještini i požrtvornosti onih čestitih rodoljuba, koji su tolike godine svoj puk njegovali i poučavali, hrabрили i podizali, dok su ga učinili dobitnikom proti svakoj varki i sili!“

„Zemlje pak, koje su se dugotrajnim i neumornim trudom najboljih svojih sinova povratile same sebi i osvojile moč vlastitomu življu, imaju svetu dužnost, da se nedadu ničim potisnuti za slavne i jake pozicije, koju su zauzele. U Dalmaciji, Istri i Kranjskoj ne smije više tudjin pobjediti, gdje se narod bude pozivao, da svojim izborom bitke odluči. Što smo često put spominjali, danas ponavljamo: istom onda, kada si Hrvatska, Dalmacija i slovenski krajevi otmu i zajamče patriotične sabore, smije biti govora o njihovoj zajedničkoj politici, smije biti nade, da se monarkija na njihovu težnju obazire, jer je istom onda usilovana s njihovim interesom svoje interese u sklad dovadjati, s njihovom snagom svoju popunjavati.“

„Rekli bi, da je to vrieme osvanulo s mnogim izgledom, da više neće omrknuti. Zato i rekosmo, da su prošli izbori avstrijskih zemalja najviše zanimivi i karakteristični po svom rezultatu u Dalmaciji, Istri i Kranjskoj.“

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 18. julija.

Videti je, da bode še za nekaj časa treba nam prav „slovenske potrpežljivosti.“ Grof Taaffe baje, če „Pester Lloyd“ in graška „Tagespost“ prav poročata, namerava za zdaj še ohraniti v ministerstvu Stremajerja in Horsta do tjakaj, da se državni zbor snide. Ko se ta snide, bodo se stvari same razvile. Grof Taaffe se bode opiral tudi na oni del ustavoverne levice, ki nij zoper okupacijo Bosne glasoval. Mej tem naj se bode iz teh Taaffejevih privržencev iz „bosenske ustavoverne levice“ in pa iz Čehov, Slovencev, Poljakov in veličih posestnikov delala državna stranka, in iz te stranke se bode lahko naredilo novo ministerstvo. Če pa se osnovanje take „državne stranke“ ne posreči, potlej se bode poskusilo z možem ostreje konservativne barve, nego je grof Taaffe. „N. Fr. Pr.“ misli, da to bi bil le Hohenwart. Torej če ustavoverci vržejo Taaffeja, ne pridejo oni spet na krmilo, nego le še hujski njih protivnik.

Vnanje države.

Iz Bolgarije poroča „Pol. Corr“ nekoliko vznemirjajočo vest, da je v Razgradu počil vstaneč. Kdo je uprl se, ali Mohamedani ali Bolgari zoper Mohamedane, tega ne pove rečeni list, ali pač pristavlja, da je malo vojakov tja poslano bilo, torej upor ne bi bil velik. Mar bi utegnili to povod biti, da Rusi še dalje v Bolgariji ostanejo? V interesu Slovanstva bi bilo to le želeči.

Iz Belgrada se piše v angleški Reuterjev bureau, da srbska vlada terja od Turčije 3 milione frankov kot odškodovanje za napade Albancev pri Prištini. Najbrž bode Turčija to terjatev odbila. V tem slučaju pa Srbija ne bo plačala en del dolga, ki ga je za osvojenje provincije v berlinskem dogovoru sprejela.

Minister notranjih stvari Milojković je „iz zdravstvenih in družinskih obzirov“ dal ostavko in Ristić ga je nasvetoval za poslanika v Parizu, a generala Belimarkovića za poslanika na Dunaji.

Rumunski knez je ostavko ministerstva Bratianovega sprejel.

Iz Rima se v „Vaterland“ piše, da papež zaradi preustroibe organizacije katoliške cerkve v Bosni in Hercegovini ne dogovarja z Avstrijo, temuč — s turškim sultanom Abdul-Hamidom. To nam je donesla Andrassyjeva konvencija!

Iz Carigrada javljajo 17. julija: Precej turškega vojnega materijala se spravlja na grško mejo. Z razpustom rezervnih redifov se čaka, dokler ne bode rešeno grško vojno vprašanje. — Torej zopet bolj vojevite vesti od tod.

Dopisi.

Iz savinjske doline 14. julija

[Izv. dop.] „Slava Slavjanom! živel Slovenija!“ Ti slavoklici pač odmevajo po prestanej hudej volitvene borbi po širnej domovini od gor in dolin. Srčno ste se kranjski Slovenci borili, izkazali ste se hrabre junake, pokazavši moč in trdnost, zmagonosnost naroda slovenskega; zmagali ste; nemčurskej zalegi je glava strta. Dolgo si, mila Ljubljana, drage Slovenije osrednje in glavno mesto, ječala pod pritiskom silnega in nepravičnega nemškutarskega duha; ali spala nisi, temuč čula si in pripravljala se na veliki dan, kateri bode odločil, ali ima zvesti sin naroda slovenskega iz zgodovine svetovne izginoti, ali pa se kot narava v spomladi od dolgega zimskega spanja probuditi, ter novo dobo, nov čas, novo življenje pričeti. In napočil je menda dan, marsikatero srce, vneto za slovensko domovino, je hitreje kot po navadi utripalo, ko se veseli klici „živel Slovenija! slava zmagonosnim Slovincem!“ zaslišijo. Zmagala si. Slovenska domovina je tujih napadov rešena, zagotovljen njen obstanek; razvila si velikanske svoje moči, kar še vsi mislili nijsmo, to se je uresničilo. Zmagala si bela Ljubljana, in s teboj vse slovenske krajine širne Kranjske. Slovenske trobojnice spet šopirno vihrajo po milem

bardije, Vam vrlim možém slovenskim, posebno kranjskim, štajerskim in tržaškim, za izredno Vašo disciplino! Izgled ste vsem ostalim Slovincem. — Kako radostno prebiral sem posamezne broje „Slovenskega Naroda“, to si pač lahko misliš, a veselje moje rastlo je vedno. — Tudi mesta so zopet naša! Vsklikol sem navdušeno, in Ti predraga bela Ljubljana, zopet se mi kažeš v prijaznem svitu domoljubja, koliko britkih ur prizadejalo je domoljubnemu srcu izdajstvo Tvoje! Koliko lepih nad in navdušenih sanj mladeniča pokopala si Ti, in vendar lesketa mi denes solza veselja in radosti v očesu, ko Te kot mož pozdravljam iz daljne tujine, ko Ti dve slovenski srca kliče: Živel bela Ljubljana, zopet si vredna postala imena svojega! Pazi, da Ti z nova ne zatemni lepi sijaj domoljubja, kateri Ti zdaj venča glavo! In Ti vrli Kamnik, kako ponosno si se uvrstil mej najčudličnejša mesta naše domovine! Tudi Tebi kliče zvesta hčerka Tvoja združena z

menoj: Slava Ti! A vsa Vi druga mesta in trgi: Ti starodavni Kranj (ne zameri mi — a malo preveč si se vendar le „povestenekal“), in v prvej vrsti ko zlato čisti Lož, sijajen izgled vsem drugim mestom slovenskim, vedno narodna Metlika in Črnomelj, vrla Ko stanjevica in Krško, spokorjena Višnjagora (nad Teboj imam posebno veselje, držeč se besed sv. pisma), čvrsto narodna Ribnica, vrla Vrhnika, zopet oživljajoča se Radovljica, in Ti nekaj bolj narodna Postojna — storili ste vsi — ako ne popolnoma — vsaj po večini svojo narodno dolžnost; vesel se Vaših dejanj v daljnjej tujini slovensko srce. A Ti vrla Škofja Loka? „Kaj pa je Tebi treba bilo, da je polovica Vestenekovcev v Tebe prišlo?“ tako bi zapel, ko bi še prepeval kuplete, kot nekaj. In vidva, največja brat in sestra bele Ljubljane: Novo mesto in Idrija! O kako tužna se mi vidita, odeta s črnim ogrinjalom izdajstva! Vém, da nijsta kriva sama vsega, ker imata čudne

„jerobe“, a srce me boli, da se jih nijsta mogla otresti, kakor drugi Vajini bratje in sestre. Storit pokoro in poboljšajta se! Trdno upanje imam, da se bosta! A Ti nemški brat Kočevje! Ne živiš li v sredini gostoljubnega slovenskega naroda? Kako lepo bi bilo, ko bi si v srce zapisal zlate besede poštenih nemških mož: g. pl. Gosletha, tovarničarja, g. Eichhalterja, ravnatelja v Trebovljah, in g. stotnika Danevickija v mariborskem okraji. (Glej šte. 153 „Slovenskega Naroda“.) Slava tacim pošteniakom! Tako mora ravnati vsak omikan in pošten človek mej tujim narodom, mej katerim živi. In končno Ti, uže toliko opevani Trzič! Vendar se je našlo 10 „pravičnih“ v Tebi, to mi daje upanje, da se bodeš tudi Ti še morda s časom spokoril, da bodem užival jednako veselje nad Teboj, kakor sem ga imel nad vrlo Višnjo goro. — To je bil res slaven dan za domovino slovensko, dan 30. junija! — Dvoje vendar kalí mi veliko radost; to ste

ozračju; slovenske pesni na čast rešene Slovenije in slavoklici se razlegajo po širokem, da odmeva od gor in dolin.

Oh, da bi se pač od tvojih sosednjih mestec tako sijajne zmage poročati dale, da bi se tudi ondi Slovenci kot vzbujeni od dolgega zimskega spanja zoper svojega najhujšega sovražnika nemškutarja srčno borili in premagavši tega ljutega sovražnika z bajjišča se s tisočerm živiočlicem „še Slovenija nij zgubljena“ vrnili, in da bi tudi tem tako kot tebi, bela Ljubljana, napočila zora boljših prihodnosti, da rečem, nova doba, novo življenje možete drage nam Slovenije se pričelo.

Toda slovenskega rodoljuba v srce peče, ker kakor je znano, ravno tebi, bela Ljubljana, najbližja sestra, starodavno slovensko Celje, se je svojemu narodu, milej materi Sloveniji izneverilo, svoj narod izdalo, se iz imena slovenskega izbrisalo, ter se podalo v tabor najhujšega sovražnika našega ljudstva — nemškutarjenja, in si kot znamenje svojega izdajstva na čelo zapisalo „Cilli ist und muss eine deutsche Stadt bleiben!“

Toliko dobro pa Celje še nam Slovencem zanaprej ostani, da pustiš svojim nemškutarskim kulturonošem od slovenskega, povsod od Celjanov zaničevanega kmeta denarje pobirati! Saj znano je uže zadosti, da propadla je stranka slovenska s svojim kandidatom ravno po zadclženji celjskega mesta, ki bi moralo poginiti, če ga Slovenci iz okolice pusté; ker v tem, da je povsod po drugih volilnih okrajih glasov večino imel naš kandidat, je „nemško“ Celje skoraj enoglasno za svojega v Beču stanujočega Nemca dr. Forggerja glasovalo.

Narodni možje so si velike zasluge pridobili, pogumno se borili za pravice in obstanek slovenskega naroda, po vseh trgih in volilnih okrajih dežele štajerske so pridobivali zvestih sinov matere Slave.

Ali zadnje jednajste ure se sovražnik slovenskega naroda posluži, da pomandra žetev, katero so vrli sinovi majke Slave s teškim a nadepolnim srcem pričakovali. Če bi vi, gospod opat Vrečko, slovensk sin ali apostat, se v nemškutarskem gnjezdu porodili bili, bi se takemu početju nikakor ne bilo čuditi, ali kraj, kjer ste rojeni, je slovensk kraj, in kjer zdaj bivate, imate priliko, več s Slovenci kot z Nemci občevati. Izdan je slovenski narod po vas, po enem svojih sinov! Črn vam obraz! Ne pozabite, da narod slovenski, ki vas je

rodil, bo to bridko vsečano rano dolgo čutil, in se vi kot rojen Slovenec več ponašati ne morete. Mi Savinjčani tolažimo se s tem, da smo vse v naših močeh stoječe storili, zmaga bi gotovo sijajna bila, če bi en odrodek, vi g. opat, se zadujo uro tako nepremišljeno v to važno reč vpleli ne bili. Črn vam obraz!

Domače stvari.

— (Program c. kr. vélikega gimnazija ljubljanskega) prinaša nam na čelu 28 strani obsežajoč znanstveni spis „Neue Methode für die Berechnung der Sonnen- und Mondesparallaxe aus Planetenübergängen und Sonnenfinsternissen“, kateri je toliko zanimivejši, ker ga je spisal klasiški filolog prof. M. Vodušek. Učiteljski zbor šteje poleg direktorja 17 stalnih profesorjev in 2 suplenta; največ ur na teden (po 20) učila sta profesorja Vodušek in Gartenauer, najmanj direktor Smolej (po 5) in profesor Gogala (po 8). Razven obveznih predmetov učili so se še nasledni neobligatni: poljedelstvo, francoski in italijanski jezik, stenografija, risanje, lepopisje, petie in telovadba. Krščanski nauk imel je 24, latinščina 78, grščina 37, nemščina 37, slovenščina 32, zgodovina in zemljepisje 41, računstvo 36, prirodopis 12, prirodoslovje 16, propedevtika 4 ure na teden. Učencev bilo je v začetku leta 542, na koncu 509; mej temi bilo jih je s Kranjskega 447, in sicer iz Ljubljane 115, z Gorenjskega 172, z Notranjskega 73, z Dolenjskega 86, iz dolitavskih dežel 49, iz prekolitavskih 10, iz inozemstva 4. — Od teh bivalo jih je 62 v slovjizijevisči. Po narodnosti bilo je 124 (!!) Nemcev, 376 Slovencev, 2 Čeha, 7 Vlahov, 1 Anglež. Učenci bili so vsi katoliške vere. Najstarejši učenec bil je v sedmeji šoli s 23 leti. Odličnih dijakov bilo je konec II. tečaja 56, prvi red dobilo jih je 297, drugi red 43, tretji red 32, izpitana nijsta bila 2 in izpit ponavljati sme jih 79. Šolnine vplačalo se je v obeh tečajih 5964 gl.; stipendistov bilo je 102, ki so potegnili 7898 gl. 38 kr. Učencev bilo je v začetku I. semestra v I. a 66, v I. b 86, v II. a 46, v II. b 52, v III. a 23, v III. b 42, v IV. a 35, v IV. b 43, v V. 42, v VI. 45, v VII. 23, v VIII. 39. To so številke, ki jasno dokazujejo potrebo še druge gimnazije v Ljubljani, osobito, ako pomislimo, da ima kranjska nehati, in da se je v začetku šol-

skega leta odpodilo mnogo učencev, ki so želeli priti v prvi razred. V treh razredih te številke presežajo tudi postavno dovoljeno število učencev, kajti po ministerskih ukazih ne bi jih v nobednem razredu ne smelo več, nego 50 biti. Učni jezik bil je se ve da nemški, samo v I. b in II. b razredu učilo se je nekoliko predmetov v slovenščini. Podporno društvo imelo je 555 gl. 87 kr. dohodkov, a dalo je dijakom samo za 193 gl. podpore. Ker nam je znano, da ima gimnazija mnogo ubozih, a pridnih učencev, moram reči, da se nam ta štedljivost jako — čudna zdi! C. kr. licejalna knjižnica ima 1200 gl. letne podpore, in šteje zdaj 45.320 zvezkov, 4641 sešitkov, 1686 listov, 419 rokopisov, 238 zemljevidov. Poleg tega ima gimnazija še svojo učiteljsko in dijaško knjižnico. Izmej 22 maturantov, ki so leto 1878 naredili maturo, šlo jih je 7 v bogoslovnicu, 11 v pravoslovje, 3 v modroslovje, 1 k montanistiki. Dijaška imena so deloma nepravilno, t. j. po starobirokratiškeji šegi spačeno pisana (n. pr. Pollak, Petčln, Dolenc, Pirc, Bilc, Šinkovec, Mally, Jagodiz, Bulouz, Zavudnik, Wrus, Vidic, Sone, Schetina, Preshern, Zakrajšek, Kobilca, Sadnikar, Bohinc etc.)

— (Slovenske vojake v Bosni) bodo veselilo slišati, da je tu v odločilnih krogih razširjena vest, da se naši rojaki vrnejo iz Bosne domov v domovino precej z začetkom te jeseni in bodo doli nadomeščeni z družimi vojaki.

— (Iz odborove seje „Glasbene Matice“ dné 17. t. m.) Gospod Ravnihar kot prvosednik otvori sejo; navzočnih je sedem udov. Tajnik g. Valenta prečita zapisnik zadnje seje. Na to pride na vrsto razgovor o tem, kje bi se dalo tiskati to, kar bo letos „Gl. M.“ izdala; blagajnik g. Drenik je poročal, da je odgovorilo lastništvo Blaznikove tiskarne na vprašanje, koliko da bi zahtevala za tisk letošnje izdaje „Gl. M.“, s tem, da mora najprej videti, koliko in kaj bo izdala „Glasbena Matice“, da še le po tem bo moglo določiti ceno, ter poudarja še nadalje blagajnik, da naj domačin dobi delo v roke. Odbor je tudi tega mnjenja, ali ker denarno stanje „Matičino“ nij kaj ugodno, mora delati skromno in paziti na to, da ne porabi več novcev, nego jih ima na razpolaganje, za to predlaga g. Valenta: naj se poizve po tiskarnah na Dunaji v Pragu in drugod za ceno, koliko bi one zahtevale za tiskanje letošnje izdaje kompozicij „Glasbene Matice“; katera bo delala ceneje, ona tiskarna dobi delo v roke. Odbor odobri ta predlog. Blagajnik g. Drenik poroča pri poslednji točki, da je po sklepu zadnje odborove seje društveni kapital naložil z ugodnimi pogoji v obrtniškem pomožnem društvu in da ima društvo za svoje potrebe 116 gl. na razpolaganje. G. Valenta predlaga, naj se obresti vsako leto dodavajo glavnici, da se ta naraste; temu pak nasprotuje g. Drenik in pravi, da nalog društvu je ta, da izdava kompozicije, a ne da bi večjo glavnico pred očmi imel in g. Stegnar pristavlja še, da društvo néma še toliko novcev na razpolaganje, da bi zadovoljilo svoje člane, a obresti zraven še dajalo h glavnici, ter se sprejme njegova resolucija, da obresti naj se devajo potem h kapitalu, ako more društvo izhajati sè svojimi navadnimi dohodki. O zadnji točki: poročilo artističnega odseka o A. Lebanovih skladbah, poročal je namesto predsednika tega odseka odbornik g. Hlavka, in

prvič Vi vrli bratje Goriški! Ena edina beseda bi Vas bila oslavila, ki je nijste hoteli čuti: disciplina! Naj Vam bode ta skušnja v poduk! A Vi, vrli bratje Koroški, kako blizu bila je uže zmaga, kako veseli bi bili bratje Vaši z Vami, da ste tudi Vi stopili v zmagovalno kolo. Vendar ne omagajte, geslo Vaše naj bode še posebno, kakor je nas vseh: Naprej! Ne udajmo se! Napočil je Slavjanstva čas.

Tako, dragi prijatelj! zdaj mi je laglje pri srcu, ko sem povedal vse, česar mi je bilo polno srce. V lepem spominu mi bode ostal vedno mesec junij letošnji, kajti tudi jaz slavil sem ta mesec dve lepi zmagi tukaj, slavno zmagavši v dveh gorkih bitkah na polji umetnosti. Bilo je to 5. junija in sledeče dni, ko sem prvokrat nastopil kot „kralj Alfonso“ v operi „La Favorita“, in pa 25. junija in sledeče dni — ko sem peval „Conte di Luna“ v operi „Il Trovatore“.

Povem naj Ti denes le toliko, da vsak večer, kadar sem pel, navduševali so me mogočni glasovi ruske himne, igrane od izvrstnega gledališkega orkestra 70 profesorjev godbe. Ruská himna! V italijanskem gledališči v Milanu. (Brrr! Celjskega gospoda gimnazijalnega direktorja bi kurja polt oblila!) To uganjko rešim Ti prihodnjíč in Ti pišem kaj več o tem, ako Te bode zanimalo. — Krščen in priznan sem v strogem areopagu Milanskem kot umetnik „italijanski“, a srce moje, dragi, to je in ostane slovansko, dokler bode tripalo. Denes končam svoj list in še enkrat ponavljam prisrčen: Slava! in Živeli! vsem ónim domoljubom, kateri so se borili tako hrabro za čast domovine v historičnih dnéh meseca junija in julija. Živela domovina!

Ves Tvoj stari prijatelj

Josip Nolli.

je stavljal, ker notranja oblika teh kompozicij ne ugaja pravilom harmonije v obče in ker niso originalne, nego posnetek in to še celo iz vlaških arij, predlog, naj se skladbe vrnejo bratu skladatelja. Ta predlog je bil enoglasno odobren. Pri posamnih nasvetih stavi g. Valenta še predlog, naj društvo vloži prošnje do cesarja za podporo in prosi vlado za baš zdaj razpisane državne štipendije, akopram so te namenjene samo umetnikom. Predlog je bil odobren s pristavkom g. predsednika, naj dotično prošnje odda g. dež. predsedniku deputacija odborova, a podpore naj se prosi tudi družih zavodov, n. pr. ljubljanske hranilnice. Naposled izrazi g. predsednik svoje začudenje o tem, ker je v „Slovenskem Narodu“ čital posneto iz „Vienca“, da „Vienac“ nij nikjer nič čul o delovanju „Glasbene Matice“ v letu 1878, ter odbor naloži g. Hlavki, da on pošlje „Viencu“ o tej stvari zadostno pojasnilo.

— (Iz Dolinske občine) pri Trstu smo prejeli o bližnji volitvi župana dva dopisa, ki sta si pa protivna, da si oba iz na rodnih krogov. Ne ostaje nam torej družega, nego — ne priobčiti nobenega, temuč občinarjem svetovati: dobro premislate vse in sami odločite tako ali takisto, samo varujte se vseh, ki niso odločno narodni.

Zahvala.

Slavnemu pevskeemu zboru čitalniškemu izrekamo predtelovadi „Sokola“ najsrčneje zahvalo za prijateljsko dejansko udeležbo sokolskega večera dne 13. t. m., katerega je s svojim ubranim, navdušenim petjem poveličeval, in s tem sokolskemu večeru k najsjajnejšemu vspuhu pripomogel. Živela nerazrušljiva bratska zveza, bratsko prijateljstvo mej čitalniškimi pevci in Sokoli!

Najsrčneje zahvalo tudi pevododju gospodu Vojteh Valenti, ter kličemo in pozdravljamo gg. pevce z navdušenim

„Na zdravje“.

Franjo Mulaček, Josip Gintar, Ivan Kališnik, reditelji omenjenega sokolskega večera.

Krčmarjem!

V mestu Črnomlju prodava se dobrovoljno hiša — znana krčma — z obzidanim velikim dvoriščem, z zidanim in z opeko pokritim prostornim hlevom in z velikim vrtom. Ta krčma je praktična, ker je precej na roko voznikom, ki pridejo po novejši kočevske cesti v Črnomelj. Pogoji so jako ugodni, izvedo se pod adre so:

(308—2) Fr. Guštin v Metliki.

Gospodu Bogoljubu Kordiku,

Iekarnarju v Slovenjem Gradcu.

Vaša blagorodnost!

Na vašo željo potrjuje vam s tem predstojništvo okrajnega društva zdravnikov v Mariboru, da je več članov imenovanega društva vaš

➤ sirup od željeza ➤

pri chlorozii (bledici) in slabosti po hudih boleznih na odraslih in otrocih z dobrim vspehom poskusilo, in da je zaradi okusa primešanega jabelko-kislega željeza izvrsten. (322—1)

Za okrajno društvo zdravnikov v Mariboru:

Dr. Rajmund Grögl, Dr. Artur Mali, zapisnikar, predstojnik.

Zalogo v Ljubljani imajo bratje Krisper. Cena jedne sklenice gld. 1, s pošto gld. 1.20.

Rudokopi

s pogodbiščino in pomočniki dobé takoj dela v Lepavina-Sokolovačkem premogokopu. Delavci, ki iščejo dela, obrnejo naj se do rudarskega oskrbnikstva štajersko-hrvatskega rudokopa za svetli premog v Lepavini, pošta Sokolovac na Hrvatskem.

Rudokopi so na Zagrebško-Zakanyjskeje železnici. (317—2)

Rudarski oskrbnik: Gabrijel Podeschwa.

Dunajska borza 18. julija.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	66	gld.	95	kr.
Enotni drž. dolg v srebra	68	"	20	"
Glata renta	78	"	60	"
1860 drž. posojilo	126	"	25	"

Akcije narodne banke	828	"	—	"
Kreditne akcije	271	"	40	"
London	115	"	75	"
Srebro	—	"	—	"
Apol	9	"	20	"
Kr. cekini	5	"	49	"
Dr. avne marke	56	"	70	"

Tujci.

17. julija:

Evropa: Patzelt iz Gradca. — Czerny iz Trsta. — Slomu: dr. Volkar iz Prage. — pl. Braunitzer iz Trsta. — Priborski iz Dunaja. — Žeball, Safer iz Gradca.

Pri bavarskem dvoru: Kocijančič iz Trsta. — Kokal iz Gradca. — Hudina iz Jesenic.

Pri avstrijskem cesarju: Schwarz iz Kočevja. — Žerne iz Gorice.

Naznanilo.

Čast nama je, naznanjati slavnemu občinstvu, da — ker je nehala firma Jos. Pipan & Comp., katere odgovorna družabnika in kapitalista sva bila podpisana, — osnovala sva na prav takej podlagi in z enakim delokrogom novo trgovsko hišo pod firmo:

Milesich & Doleneč,

in da sva prevzela tudi pohištvo, blago in terjatve zgorej omenjene firme. Razpolagava brez kapitala, ki odgovarja takej trgovini, imava tudi potrebne kupčijske znanosti in ikušnje, kar vse nama daje pogum, da ponujava svojo poslužbo na tem trgu slavnemu občinstvu.

Trst, dne 9. julija 1879.

Sè spoštovanjem

Milesich & Doleneč.

(306—2)

Le jedenkrat

podaje se tako ugodna prilika, da si za polovico prave cene omisli vsakdo izvrstno uro.

Velikanska razprodaja.

Politične razmere, ki so nastale v celem Evropi, zadele so tudi Svico; vsled teh razmer se je na stotine delavcev izselilo, tako da je obstanek tovarn jako dvomljiv. Tudi največja fabrika za ure, katero smo mi zastopali, se je zaprla začasno, ter nam je zaupala prodajo svojih ur. Te tako zovane žepne ure so najboljše ure celega sveta, kojih okrovi so izdelani iz najfinejšega srebrnega niklja, so izredno elegantno gravirani in giljoširani, ter so ameriškega sistema. Vsled neke vlastne konstrukcije ne more se taka ura nikdar pokvariti, pade lahko na tla, sme se stisniti, a vendar ura pri tem nič ne trpi.

Proti povzetju, ali vpošiljati male svote, katere je pri vsakej baži ur zaznamovana, s katero je plačana le pridejana zlata double urna verižica, baržunasti etui, glavni ključ za ure in delavska plača, dobi vsakdo najfinejšo reparirano uro skoraj na polovico zastonj. Vse ure so natanko reparirane, ter garantujemo za vsako uro pet let.

V dokaz gotovega jamstva in stroge solidnosti, prevzamemo s tem dolžnost javno, da vsako nepristoječo uro nazaj vzememo, in z drugo zamenjamo.

Izpisek ur.

1000 komadov žepnih ur od ponarejenega zlata, umetno in čudovito izrezljane, najfinejše regulovane, pri vsakej uri zlata double urna verižica, medaljon, baržunasti etui in glavni ključ; jeden komad le gl. 3.45.

1000 komadov remontoir žepnih ur, katere se pri kozici navijajo brez ključa, z dvojnimi okrovom in kristalnim okrovom, izredno natančno regulovane; razen tega so tudi elektrogalvanično pozlačene, tako da jih nobeden zlatar ne more od pravo zlatih razločiti; z verižico, medaljonom itd. preje jeden komad gl. 25, zdaj le gl. 10.20.

1000 komadov krasnih ur na sidro (ankeruhr) od najtežjega srebrnega niklja, tekočih na 15 rubinih, z emailiranimi kazali, kazalom za trenotke in kristalnim ploščnatim steklom, natančno reparirane; preje jeden komad gl. 21, zdaj samo gl. 7.25.

1000 komadov mobilnih ur na valje (cylinderuhr) v teških giljoširanih okrovih od srebrnega niklja, s kristalnim ploščnatim steklom, tekočih na 8 rubinih, fino reparirane, z verižico, medaljonom, in baržunastim etuijem, jeden komad preje gl. 15 zdaj le gl. 5.60

1000 komadov Washingtonskih ur na sidro od 13lotnega srebra, potrjene od c. k. denarnega urada, tekoče na 15 rubinih, elektrogalvanično pozlačene, da jih ne more nobeden strokovnjak ali zlatar od pravo zlatih razločiti; fino na trenotek regulovane in poskušene. Teh ur stal je preje jeden komad gl. 27, zdaj pa le gl. 11.40.

1000 komadov Washingtonskih remontoir žepnih ur, od pravega 13lotnega srebra odobrenega od c. k. denarnega urada, pod najstrožjim jamstvom na trenotek reparirane, s kolesjem od niklja in privilegiranim regulovanjem, tako da se nij treba teh ur nikdar popravljati. Pri vsakej uri da se zastonj tudi jedna zlata double urna verižica, medaljon, baržunasti etui in ključ; vsaka taka ura stala je preje 35 gl. zdaj pa samo gl. 16.

1000 komadov ur za dame od pravega zlata z 10 rubini, preje gl. 40, zdaj gl. 20.

1000 komadov remontoir ur od pravega zlata za gospode ali gospé, preje 100 gl. zdaj gl. 40.

650 komadov stenskih ur v najfinejšem emailiranem okviru z zvonilom, reparirane, preje jeden komad gl. 6, zdaj le gl. 2.75.

650 komadov ur z ropotcem, fino regulovane, dajo se rabiti tudi na pisalneji mizi, preje gl. 12, zdaj le gl. 5.80.

650 komadov ur z majatnikom (pendeluhr) v fino izrezljanih gotičkih visokih omaricah, navijajo se vsakih osem dnij, fino na trenotek regulovane, lepe, in impozantne. Ker je taka ura po minulih 20 letih še dvakrat več vredna, naj bi jo imela vsaka družina, posebno ker se s tako uro soba olepša. Te ure stale so preje gl. 35, zdaj se dobi jeden komad za smešno nizko ceno gl. 15. 75.

Pri naročilih za ure z majatnikom (pendeluhren) priloži naj se tudi mala svota.

Naslov: Uhren-Ausverkauf

(321—1)

von

Philipp Fromm, Uhrenfabrik,
Wien, Rothenthurmstrasse Nro. 9.